

पूर्वमध्यमा प्रथमखण्ड
विषय कोड: 505
विषय - प्राचीनलयाकरणम्
चतुर्थ - प्रश्नपत्रम्

समय: 3 घण्टे

पूर्णांक: 100

निर्देशाः - सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।
(वस्तुनिष्ठ प्रश्नाः)

1. उचित विकल्पं चिन्तय - $5 \times 2 = 10$

(1) महर्षि पाणिनीय रचना अस्ति -

(अ) सूत्रम् (ब) वार्तिकम्

(स) अष्टाध्यायी (द) वृत्तिः

(2) केन सूत्रेण संयोग संज्ञा भवति -

(अ) हलन्त्याम् (ब) असंयोगालिटे

(स) हलानन्तरः संयोगः (द) संयोगान्तरस्य लोपः

(3) अनुनासिक संज्ञा सूत्रमस्ति -

(अ) सप्तमी शोण्डेः (ब) स्वप्नक्षेपे

(स) मुखनासिकोऽवचनोऽनुनासिकः (द) कौण्डिनसि

(4) सुख विधायकम् सूत्रमस्ति

(अ) सुजनपुंसकस्य (ब) इन्द्रे च

(स) औदोपस्य (द) सुनाष्टुः

७) कामधारय संज्ञा केन सूत्रेण भवति?

(अ) तदुपसर्गः ; (ब) मन्मणि द्वितीया

(स) कर्तुरि सिद्धतमम् कर्म (द) सुधृतिऽन्तं पदम्

2. विस्तृत स्थानानि पूरयत - $5 \times 2 = 10$

(क) सम्बन्ध-... विधिः ।

(ख) अव्ययं विभक्ति-... साकल्यान्तवचनेषु ।

(ग) प्रत्यय-... लक्षणम् ।

(घ) प्रथमचरम-... नेमाश्च ।

(ङ) कर्तुरि-... ।

3. सत्यकथनानाम् सम्बन्धे 'आप्त' असत्य कथनानाम् सम्बन्धे 'न' इति लिखत - $5 \times 2 = 10$

(क) अव्ययीभावः, प्रथम अध्यायस्य द्वितीयपाद सूत्रम् भवति ।

(ख) अदर्शनम् लोपः, लोपसंज्ञा सूत्रम् अस्ति ।

(ग) पाणिनीय अष्टाध्याये २३६५ सूत्राणि सन्ति ।

(घ) एचोऽथवायूव दीर्घे सन्धिक्रोति ।

(ङ) हल् प्रत्याहारे व्यञ्जनवर्णाः भवन्ति ।

4. युग्ममेलनम् करोतु - $5 \times 2 = 10$

- (य) उदात्तावेधायकं - द्विसहस्र
 (इ) धातवः - उच्येत्संख्यातः
 (ज) लकाराः - शेषाऽवतारः
 (झ) काल्पायनः - दक्ष
 (ञ) पतञ्जलिः - वार्तिककारः

5. क्वचित्प्रश्नेन उत्तरत - $5 \times 2 = 10$

- (क) समासः कतिविधः ?
 (ख) हल् प्रत्याहारस्य केषां सन्ति ?
 (ग) प्राणिनीय अष्टाध्याये कति सूत्राणि सन्ति ?
 (घ) इत्येते शब्दस्य सन्धि लिखतु ?
 (ङ) स्वराणां प्रत्याहारः कः ?

6. लघूत्तराणि ~~प्रश्ने~~ समाधेयाः - $5 \times 3 = 15$

- (क) चतुर्दश सूत्राणि कानि सन्ति ?
 (ख) सूत्रस्य किम् लक्षणम् भवति ?
 (ग) अपुक्तसंज्ञा कुत्र भवति ?
 (घ) उपधायाः किं स्वरूपम् ?
 (ङ) अष्टाध्याय्याः प्रत्येकस्य अष्टाध्याये कति पादाः भवन्ति ?

7. किं नाम कारकत्वम् ? $1 \times 5 = 5$

8. वामासः कतिविधः ? के चरै ? $1 \times 5 = 5$

9. अधोलिखत पदानां सन्धिविच्छेदं कृत्वा सन्धिनाम् -
लिखत - $5 \times 3 = 15$

(क) उपैति (ख) उपेन्द्रः (ग) धा लभंशा, धा ला कृतिः
(ङ) भीक्षा.

10. पाणिनीय अष्टाध्यायी प्रथमोऽध्यायस्य प्रथमपादे
प्रारम्भे दश सूत्राणि लिखत ? $1 \times 10 = 10$